

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА
ЕКОНОМІКИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

_____ А.В. Череп
« _____ » _____ 2019 р.

МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

спеціальності 051 «Економіка»

освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»

Укладач Переверзева А.В., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки,
природних ресурсів та економіки міжнародного туризму

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри міжнародної економіки,
природних ресурсів та економіки міжнародного
туризму

Протокол № 1 від “21”серпня 2019 р.
Завідувач кафедри _____ Д.І.Бабміндра

Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол №1 від “21”серпня 2019 р.
Голова науково-методичної ради
економічного факультету
_____ І.І. Колобердянко

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість розділів – 2	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	вибіркова	
		Цикл професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 051 Економіка Освітньо-професійна програма: Міжнародна економіка	Рік підготовки:	
		4-й	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4 самостійна робота – 4	Рівень вищої освіти: бакалаврський	30 год.	
		Практичні	
		30 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» є засвоєння студентами теоретичних основ, опанування інструментів аналізу міжнародних економічних процесів та набуття практичних навичок при аналізі торговельних, валютно-кредитних, трудових відносин світових ринках. Це дасть змогу набути навичок застосування знань в аналітичній роботі, моделювання виробничих, фінансово-кредитних, інвестиційних, комерційних та міжнародно-розрахункових ситуацій, прийняття оптимальних рішень за їх багатоваріантного вибору.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» є:

- вивчення теоретичних засад міжнародного економічного аналізу;
- ознайомлення з основними методами та показниками дослідження світових ринків;
- оцінка системи основних чинників, що впливають на структуру попиту та пропозиції, встановлення рівноваги та ефективності функціонування світового товарного, грошово-кредитного, фондового, валютного ринків та світового ринку праці;
- аналіз та прогнозування загальних тенденцій на міжнародному рівні з метою прийняття важливих рішень щодо інтегрування країн, що розвиваються у світову економіку та виходу їх на світовий ринок;

- поглиблення знань щодо руху товарів, послуг, капіталу, робочої сили на національному, регіональному та міжнародному рівнях;
- аналіз світового фінансового ринку та визначення детермінантів ризику глобальної фінансової стабільності:
- набуття навичок щодо формування зовнішньоторговельної політики країн світу та ефективності механізму зовнішніх торговельно-економічних зв'язків між країнами в рамках СОТ;
- розуміння відкритості економік країн в умовах посилення інтернаціоналізації світового господарства та ознайомлення з методикою визначення рейтингу країн в сфері економічного, соціального, політичного розвитку та ін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- здатність обґрунтовувати економічну політику та бізнесову стратегію в глобальному середовищі, розуміти поведінку економічного агента, фірми, уряду, центрального банку на глобальному рівні.
- здатність використовувати нормативно-правові документи в сфері регулювання міжнародної торгівлі у своїй діяльності та здатність оцінювати основні показники розвитку міжнародної торгівлі
- здатність аналізувати динаміку валютних курсів, здійснювати їх моніторинг та прогнозування, здатність генерувати інноваційні стратегічні рішення щодо вибору найбільш ефективних форм та методів кредитного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання;
- здатність аналізувати умови торгівлі країни при неоднаковій забезпеченості факторами виробництва;
- здатність застосувати міжнародну економічну інформацію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- базові положення міжнародного економічного аналізу;
- форми та методи міжнародного торговельно-інвестиційного та валютного співробітництва;
- інструменти макроекономічного регулювання;
- особливості корпоративної організаційної структури, розуміти систему управління бізнес-процесами;
- суть та зміст основних елементів корпоративного менеджменту;
- етапи і процедури стратегічного управління міжнародною компанією;
- спеціальні види корпоративного менеджменту.

уміти:

- опрацьовувати та аналізувати міжнародні статистичні бази,
- використовуючи результати для прийняття стратегічних рішень
- застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);
- аналізувати торговельні операції на зовнішніх ринках з урахуванням особливостей їх регіональної та галузевої структури
- оцінювати результати власної діяльності стосовно досягнення окремих та загальних цілей діяльності у сфері зовнішньоекономічної діяльності на основі аналізу тенденцій світових товарних ринків та визначати потреби суспільства;
- визначати адекватність обраних методів, форм, засобів здійснення міжнародного економічного аналізу;
- за результатами аналізу законодавчих та нормативних актів України, використовуючи макроекономічні моделі, за допомогою зіставлення та порівняння приймати професійні рішення, адекватні міжнародній державній економічній політиці.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» розпочинається після навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Міжнародна економіка», «Статистика». У свою чергу, знання з дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» забезпечують засвоєння таких навчальних дисциплін, як: «Міжнародні фінанси», «Маркетинг», «Міжнародна економіка», «Міжнародна торгівля», «Торгівельна політика», а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних курсових робіт.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи міжнародного економічного аналізу.

Тема 1. Сутність, роль та методи міжнародного економічного аналізу.

Сутність аналізу, історія та перспективи розвитку. Предмет та об'єкт вивчення економічного аналізу. Завдання міжнародного економічного аналізу. Зв'язок з іншими науками. Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Класифікація видів економічного аналізу.

Місце міжнародного економічного аналізу в системі видів аналізу. Особливості предмету, об'єкту та мети міжнародного економічного аналізу. Функції міжнародного економічного аналізу. Джерела інформації для проведення міжнародного економічного аналізу.

Тема 2. Метод, методика, способи та прийоми економічного аналізу.

Поняття методу економічного аналізу. Методика проведення економічного аналізу. Характеристика основних етапів аналізу. Класифікація прийомів та способів проведення економічного аналізу. Характеристика якісних (абстрактно-логічних) прийомів та способів проведення економічних досліджень. Характеристика кількісних описових прийомів та способів аналізу. Характеристика аналітичних прийомів та способів проведення економічних досліджень.

Тема 3. Економіко-статистичні та математичні методи економічного аналізу.

Сутність та задачі факторного економічного аналізу. Особливості детермінованого факторного аналізу. Типи детермінованих моделей. Загальні прийоми моделювання в детермінованих факторних системах. Способи оцінки впливу факторів в детермінованих факторних системах: метод ланцюгових підстановок, метод абсолютних різниць, метод відносних різниць, індексний спосіб. Особливості та етапи проведення стохастичного факторного аналізу. Прийоми побудови та розв'язання оптимізаційних економіко-математичних задач. Методи прогнозування.

Розділ 2. Міжнародний економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання

Тема 4. Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (макрорівень).

Порівняльний аналіз сучасних методик класифікації країн світу. Оцінка розвитку національних економік з використанням макроекономічних показників. ВВП – основний макроекономічний показник. Методи розрахунку. Аналіз динаміки. Система національних рахунків. Інтегральні показники розвитку країн світу: індекс розвитку людського потенціалу, індекс бідності, індекс розвитку за гендерною ознакою, індекс технологічних досягнень країни, індекс конкурентоспроможності країни, індекс транснаціоналізації країни, індекс довіри до прямих іноземних інвестицій, індекс економічної свободи, індекс глобалізованості країн.

Платіжний баланс країни. Аналіз структури платіжного балансу та відображення зовнішньоекономічних операцій країн за його статтями. Фактори, що впливають на рівновагу платіжного балансу країни. Порівняльна характеристика стану платіжного балансу України та інших держав світу.

Тема 5. Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (мікрорівень).

Сутність, завдання та методи економічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Основні джерела інформації для проведення аналізу ЗЕД. Напрямки аналізу експортних операцій. Індексні факторні моделі в аналізі ЗЕД підприємств. Оцінка ефективності експортних операцій. Напрямки аналізу

імпортних операцій. Оцінка ефективності імпортних операцій. Напрямки аналізу фінансового стану підприємства-контрагента.

Тема 6. Особливості аналізу окремих форм міжнародних економічних відносин.

Міжнародні комерційні відносини як об'єкт міжнародного економічного аналізу. Міжнародна торгівля як форма міжнародних економічних відносин. Система показників аналізу міжнародної торгівлі. Аналіз структури, динаміки, обсягів та ефективності міжнародної торгівлі. Методики розрахунку світових цін на товари та послуги. Оцінка порівняльних переваг комерційних операцій за методами торговельного обміну (торгівля напряму і через посередників) за його видами.

Аналіз процесів міжнародної міграції капіталів в системі міжнародних економічних відносин. Кількісна та якісна характеристика міжкраїнових переміщень капіталу. Порівняльний аналіз прямого та портфельного інвестування, їх організаційні та інституційні форми. Масштаби, географія та виробнича структура діяльності ТНК. Експансія транснаціонального капіталу на світових інвестиційних ринках. Ризики у міжнародному інвестуванні.

Міграція людського ресурсу як об'єкт аналізу. Вплив міжнародної трудової міграції на структуру людського ресурсу країн еміграції та імміграції. Порівняльний аналіз ефективності залучення іноземного людського ресурсу та інших факторів виробництва.

Тема 7. Оцінка відкритості економіки та ефективності участі підприємств та країн у міжнародному поділі праці.

Поняття відкритості національної економіки. Критерії та фактори відкритості економіки. Основні показники, що визначають рівень відкритості економіки країни. Аналіз відкритості економіки України та країн світу.

Поняття ефективності. Визначення ефективності окремих експортно-імпортних операцій. Оцінка ефективності зовнішньої торгівлі окремої країни та світової торгівлі в цілому. Ефективність участі підприємств за капіталовкладеннями. Визначення рівня участі країни в системі міжнародного розподілу праці.

Тема 8. Аналіз світових цін та системи міжнародних рейтингів.

Аналіз світових цін. Поняття світових цін і специфіка їх формування та фактори, що впливають на рівень світових цін. Класифікація зовнішньоторговельних цін. Види світових цін та їх характеристика. Транспортний фактор ціноутворення та встановлення цін в міжнародній торгівлі.

Діяльність міжнародних рейтингових агенцій. Аналіз економічного розвитку країн світу в системі міжнародних рейтингів. Україна в міжнародних рейтингах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	усь- го	у тому числі				усь- го	у тому числі				
		л	с/п	лаб	сам.роб		л	с/п	лаб	сам.роб	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Розділ 1 Теоретичні основи міжнародного економічного аналізу											
Тема 1. Сутність, роль та методи міжнародного економічного аналізу	10	2	2		6						
Тема 2. Метод, методика, способи та прийоми економічного аналізу	14	4	4		6						
Тема 3 Економіко-статистичні та математичні методи економічного аналізу	14	4	4		6						
Разом за розділом 1	38	10	10		18						
Розділ 2 Міжнародний економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання											
Тема 4. Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (макрорівень)	12	4	4		4						
Тема 5 Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (мікрорівень)	12	4	4		4						
Тема 6. Особливості аналізу окремих форм міжнародних економічних відносин	12	4	4		4						
Тема 7. Оцінка відкритості економіки та ефективності участі підприємств та країн у міжнародному поділі праці	12	4	4		4						
Тема 8. Аналіз світових цін та системи міжнародних рейтингів	14	4	4		6						
Разом за розділом 2	62	20	20		22						
Індивідуальне завдання	20				20						
Усього годин	120	30	30		60						

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, роль та методи міжнародного економічного аналізу	2
2.	Метод, методика, способи та прийоми економічного аналізу	4
3.	Економіко-статистичні та математичні методи економічного аналізу	4
4.	Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (макрорівень)	4
5.	Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (мікрорівень)	4

6.	Особливості аналізу окремих форм міжнародних економічних відносин	4
7.	Оцінка відкритості економіки та ефективності участі підприємств та країн у міжнародному поділі праці	4
8.	Аналіз світових цін та системи міжнародних рейтингів	4
Разом		30

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, роль та методи міжнародного економічного аналізу	2
2.	Метод, методика, способи та прийоми економічного аналізу	4
3.	Економіко-статистичні та математичні методи економічного аналізу	4
4.	Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (макрорівень)	4
5.	Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (мікрорівень)	4
6.	Особливості аналізу окремих форм міжнародних економічних відносин	4
7.	Оцінка відкритості економіки та ефективності участі підприємств та країн у міжнародному поділі праці	4
8.	Аналіз світових цін та системи міжнародних рейтингів	4
Разом		30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, роль та методи міжнародного економічного аналізу	6
2.	Метод, методика, способи та прийоми економічного аналізу	6
3.	Економіко-статистичні та математичні методи економічного аналізу	6
4.	Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (макрорівень)	4
5.	Особливості аналізу діяльності суб'єктів світового господарства (мікрорівень)	4
6.	Особливості аналізу окремих форм міжнародних економічних відносин	4
7.	Оцінка відкритості економіки та ефективності участі підприємств та країн у міжнародному поділі праці	4
8.	Аналіз світових цін та системи міжнародних рейтингів	6
9.	Індивідуальне завдання	20
Всього		60

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Міжнародний економічний аналіз» передбачає підготовку доповіді та презентації за обраною студентом темою з переліку запропонованих тем. Захист відбувається на практичному занятті.

8. Види контролю і система накопичення балів

Система накопичення балів – це сума всіх балів, які отримує студент за семестр. Розподіл балів наведено в таблиці.

Види контролю і система накопичення балів

№ з/п	Вид контролю (заходів)/кількість контрольних заходів/кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Робота студента на практичних заняттях: - відповіді за питаннями практичного заняття – 2; - знання понятійно-категоріального апарату – 1; - виконання тестів – 1; - виконання завдань самостійної роботи – 1.	3	5	15
2	Підготовка презентації за темами семінарського заняття	3	5	15
3	Контрольне тестування за матеріалом 1 розділу	1	0-15	15
4	Контрольне тестування за матеріалом 2 розділу	1	0-15	15
5	Залік	1	40	40
	Усього	10		100

1. Робота студента на практичних заняттях:

- відповідь на питання практичного заняття та участь в обговоренні інших питань – 2 бали;
- визначення категорій – 0,2 бала за кожне правильне визначення. Всього – 5 категорій. Максимальна кількість – 1 бал;
- виконання тестів – 0,1 бала за кожну правильну відповідь. Всього 10 тестів. Максимальна кількість – 1 бал;
- виконання завдань самостійної роботи в повному обсязі – 1 бал.

2. Підготовка презентації за темами семінарського заняття обсягом 15-20 слайдів та її представлення – 5 балів.

3. Контрольне тестування за матеріалом 1 розділу. Всього 15 тестів. 1 бал за кожну правильну відповідь на тест із обґрунтуванням, без обґрунтування – 0,5 бала. Максимальна кількість – 15 балів.

4. Контрольне тестування за матеріалом 2 розділу. Всього 15 тестів. 1 бал за кожну правильну відповідь на тест із обґрунтуванням, без обґрунтування – 0,5 бала. Максимальна кількість – 15 балів.

5. Залік складається:

- визначення категорій (5 категорій, 1 бал за кожне правильне визначення). Максимальна кількість – 5 балів;
- теоретичні питання (2 теоретичних питання). Повне розкриття теоретичного питання – 10 балів за кожне. Максимальна кількість – 20 балів.
- тести (10 тестів, 0,5 бали за кожен правильну відповідь). Максимальна кількість – 5 балів;
- задача. Максимальна кількість балів за правильне вирішення задачі – 10 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Нестерчук Ю. Теорія економічного аналізу. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 272 с.
2. Крисоватий А., Савельєв Є. Новий світовий економічний порядок та глобальні виклики для України : монографія. Тернопіль : Економічна думка, 2014. 504 с.
3. Гаркуша Н.М., Руденко І.В. Міжнародний економічний аналіз: практикум. Харків : ХДУХТ, 2012. 153 с.
4. Гаркуша Н.М., Руденко І.В. Міжнародний економічний аналіз: навчальний посібник. Харків : ХДУХТ, 2011. 153 с.
5. Гадзевич О.І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2004. 180 с.
6. Дахно І.І. Світова економіка : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2008. 280 с.
7. Лук'яненко Д.Г. Поручник А.М., Столярчук Я.М. Практикум з міжнародного економічного аналізу : тести, вправи та задачі, проблемні ситуації, ділові ігри: навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2006. 288 с.

8. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз. Львів : «Новий Світ – 2000», 2006. 344 с.

9. Буряк П.Ю., Римар М.В., Бець М.Т. Фінансово-економічний аналіз : підручник. Київ : ВД «Професіонал», 2004. 528 с.

Додаткова:

1. Буценко І. М. Ілясова Ю. В., Кутняк О. В. Міжнародний економічний аналіз: практикум : навчальний посібник. Сімферополь : Салта, 2013. 255 с.

2. Чугаєв О.А. Глобальні виміри економічної сили країни : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2017. 495 с.

3. Рокоча В.В. Одягайло Б. М., Терехов В. І. Глобальна економіка: парадигми та парадокси розвитку : монографія. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2017. 314 с.

4. Кіндрацька Л.М. Економічний аналіз у схемах і таблицях: посібник. Київ : КНЕУ, 2010. 260 с.

5. Антонюк О. П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М., Подгорна І.Є. Економічний аналіз. Практикум : навчальний посібник. Львів: Магнолія-2006, 2010. 320 с.

6. Нестерчук Ю. О., Соколюк С. Ю., Жарун О. В. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник. Умань: Сочінський [вид.], 2012. 234 с.

7. Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. Організація і методика економічного аналізу : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 528 с.

8. Поліщук Н. В., Буренніков Ю.Ю. Математичні методи економічного аналізу: теорія і практика : навчальний посібник. Київ. Вінниця: Т. П. Барановська [вид.], 2013. 291 с.

Інформаційні ресурси

1. Зручний доступ до актуальних даних про позиції України у ключових міжнародних індексах. URL : <https://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/ratings>.

2. Україна в міжнародних рейтингах. URL : <https://www.sfii.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Держкомстату України. URL : www.ukrstat.gov.ua.

4. Офіційний сайт Національного банку України. URL : www.bank.gov.ua.

5. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL : www.wto.org.

6. Євростат. URL : <http://www.eurostat.com>.

Погоджено _____
 навчальний відділ
 « _____ »